

บทที่ 1

บทนำ

สภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยนั้นถูกจัดว่าอยู่ในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา นับตั้งแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลาได้ 64 ปี ระบบการเมืองของไทยซึ่งได้เปลี่ยนแปลงใหม่นี้ประสบปัญหาและล้มลุกคลุกคลานมาโดยตลอด

ในสภาพของการพัฒนาทางการเมืองไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในหลายๆ ประเทศ มักจะประสบอุปสรรคและปัญหาที่ไม่แตกต่างกันมากนัก อาทิเช่น เกิดจากปัญหาทางด้านโครงสร้างสังคมและสถาบันทางการเมืองนั้นไม่เข้มแข็งพออันสืบเนื่องมาจากความไม่สอดคล้องกันระหว่างสภาพสังคมและวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆ กับระบบการเมืองที่จะนำมาใช้จึงทำให้ระบบการเมืองไร้เสถียรภาพ ขาดความต่อเนื่อง รัฐสภาอ่อนแอ พรรคการเมืองขาดพื้นฐานของประชาชนรองรับ

ปัญหาทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ หากจะพิจารณาว่าปัญหาเหล่านี้เป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งปรากฏการณ์ ถ้าความล้มลุกคลุกคลานของระบบการเมืองไทยเป็นปรากฏการณ์หลักแล้วก็จะพบว่าเป็นปรากฏการณ์ประกอบด้วยปรากฏการณ์ย่อยๆ จำนวนหนึ่ง ปะทะ ประสานกันเกิดเป็นปรากฏการณ์หลัก ปรากฏการณ์หลักมิได้เกิดขึ้นจาก ปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นปรากฏการณ์อันหนึ่งซึ่งมีส่วนทำให้เกิดความล้มลุกคลุกคลานของระบบการเมืองไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่มีบทบาทและความสำคัญอย่างมากทั้งด้านนิติบัญญัติและในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้นการเลือกสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ได้อย่างดีจึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีความสอดคล้องกับการปกครองในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย จึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในความล้มลุกคลุกคลานของระบบการเมืองไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย เปรียบเสมือนผู้นำของสังคมไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เพียงทำหน้าที่อย่างผู้นำทางสังคมเท่านั้นแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังมีภาระหน้าที่อื่นอีก เช่น การร่วมพิจารณาร่างกฎหมาย และรู้ถึงกฎระเบียบของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยซึ่งใช้ปกครองอยู่ในปัจจุบันซึ่งภาระหน้าที่ดังกล่าวแล้วเป็นภาระหน้าที่ที่สังคมไทยของเรานั้นได้ลอกเลียนแบบมาจากแนวคิดแบบตะวันตก ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งอยู่ภายใต้กรอบความคิดแบบไทย อันปรากฏแนวความคิดหลักในระบบการปกครองไทย คือหลักการของพุทธศาสนา อิทธิพลของพุทธศาสนาจะยกย่องหลักการ "กษัตริย์ที่ทรงคุณธรรม"¹ มากกว่า "กษัตริย์ผู้ปราบโลกด้วยกำลัง" หลักของพุทธศาสนาจึงมีอยู่อย่างชัดเจนในแนวความคิดทางการเมืองไทย

วรรณกรรมของนักคิดนักเขียนไทยจะถูกผูกพันอยู่กับความเชื่อ² เรื่องบุญ-บาป เชื่อในกฎแห่งกรรมการทำดีได้ดี หลักธรรมอริยสัจ 4 วาทกรรมทางการเมืองยังปรากฏอยู่ใน ค่ำกลอน กายีย์ โคลง กลอน นิทาน และบทวรรณกรรมทุกประเภท เช่นพระอภัยมณี และนิทานสี่รตนชาย³ ต่างให้การยอมรับกับผู้ที่มีความสามารถในการพูด ทศพิธราชธรรม ความเมตตา การทำดี เมื่อประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตกอยู่ในกรอบความคิดที่บ่งการให้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในลักษณะนั้น จะสังเกตได้ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทยจะมีคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่ง คือการปราศรัยหรือการพูด ปฏิภาณไหวพริบในการพูด

วาทกรรมในแนวความคิดของ มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ถือการแสดง

¹สมบูรณี สุขสำราญ (คณะ) "ปรัชญาศาสนากับสังคมปัจจุบัน" เอกสารการสอนชุด

วิชาปรัชญาการเมือง (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534),
หน้า 661-667

²พระราชวรมนี, พุทธธรรม ฉบับปรับปรุง (กรุงเทพมหานคร : บริษัทโอเอสพรินติ้งเฮาส์ จำกัด, 2525), หน้า 893-992.

³ต้นฉบับของศรีรัตนชัยมีทั้งหมด 16 ต้นฉบับ โดยเขียนเป็น 2 แบบ ศรีรัตนชัยและศรีรัตนไชย ฉบับมาตรฐาน โดย ประยูร ทิศนาคะ (พระนคร : คลังวิทยา 2509), หน้า 538.

ออกหรือการสื่อสารกัน การสื่อสารอาจจะออกมาได้ทุกรูปแบบทั้งการพูดและการเขียน ไม่ว่าจะสังคมในอดีตบรรพกาลหรือในยุคข้อมูลข่าวสาร วาทกรรมย่อมมีความสำคัญทุกยุคทุกสมัย⁴ ยิ่งในยุคข้อมูลข่าวสารนักการเมืองผู้ใดที่มีวาทกรรมที่สอดคล้องกับประชาชนผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง มักจะได้รับการเลือกตั้งต่อกันมาในหลายๆ ครั้ง

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวาทกรรมทางการเมืองของนักการเมืองไทย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบวาทกรรมของนักการเมืองในเขตเลือกตั้งที่ 2 และเขตเลือกตั้งที่ 10
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของวาทกรรมทางการเมืองกับการได้รับการเลือกตั้งของนักการเมือง

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่มีขอบข่ายในการศึกษากว้างขวางมากแต่เพื่อให้สามารถทำการศึกษาวิจัยได้ในเวลาและงบประมาณอันจำกัดจึงจะศึกษาถึงเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางท่าน ในสมัยรัฐบาล นายชวน หลีกภัย และประชากรที่จะใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาก็จะใช้ประชากรในเขตพื้นที่ เขตภาษีเจริญและเขตสวนหลวง เป็นประชากรตัวแทนในการศึกษา

discourse ซึ่งนักการเมืองได้แสดงออกมา จากการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลทั้งสามครั้งในสภา ในรัฐบาลชวน 1-2

discourse ซึ่งนักการเมืองได้แสดงออกมา ในการเลือกตั้ง

discourse ซึ่งประชาชนผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งแสดงออกในการเลือกตั้ง

⁴Roland Barthes, A Lovers Discourse : Fragments. Trans.

วิธีการศึกษา

1. การศึกษาจากเอกสาร โดยศึกษาจากเอกสารแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ แล้วรวบรวมวิเคราะห์ให้เห็นความเกี่ยวพันของวาทกรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง

2. การศึกษาจากตัวบุคคล โดยเป็นการศึกษาข้อเท็จจริงจากตัวบุคคลด้วยการออกแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรที่เป็นเป้าหมายในการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นระบบเกี่ยวกับวาทกรรม นำมาประกอบการวิเคราะห์ให้ได้ข้อเท็จจริงที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งในเขตสวนหลวงและเขตภาษีเจริญ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ได้กำหนดให้มีขนาดประมาณ 650 คน โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างจากเขตสวนหลวงจำนวน 314 คน และเป็นกลุ่มตัวอย่างจากเขตภาษีเจริญจำนวน 334 คน

นิยามศัพท์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เกิดความเข้าใจถูกต้องตรงกัน จึงจะได้ให้ความหมายของศัพท์หรือคำบางคำที่มีความสำคัญและใช้ในการวิจัยเรื่องนี้ ดังนี้

1. ประชาธิปไตยหมายถึง ระบบทางการเมืองการปกครองที่ทำให้ประชาชนได้ปกครองตนเองหรืออาจหมายถึงความถึงการปกครองโดยประชาชน ซึ่งอาจเป็นทางตรงหรือทางอ้อม(โดยผ่านผู้แทนราษฎร)ก็ได้

การปกครองตนเองที่เรียกว่าประชาธิปไตย กอปรด้วยหลักการขั้นมูลฐานหลายประการ กล่าวคือ

ถือว่าบุคคลทุกคนมีคุณค่าและมีความเท่าเทียมกัน

มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการปกครองตนเองได้เป็นอย่างดี

ถือว่าบุคคลพึงมีเสรีภาพและได้รับหลักประกันในการที่จะมีและใช้เสรีภาพนั้น

2. การเลือกตั้ง หมายถึง วิธีการที่เปิดโอกาสให้ราษฎรได้มีส่วนร่วมในการเลือกสรร และกำหนดตัวเจ้าหน้าที่ที่จะมาบริหารงานด้านสาธารณะการเลือกตั้งแบบประชาธิปไตยจะต้องเป็น

ความลับและราษฎรมีโอกาสเลือกโดยเสรี

3. ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หมายถึง ประชาชนที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้
ให้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

การนำเสนอ

ในการเสนอผลการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเค้าโครงเนื้อหาของเรื่องไว้ 5 บท ดังนี้
บทที่ 1 บทนำ เป็นการชี้แจงถึงความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง วัตถุประสงค์
ของการศึกษา ขอบเขตและวิธีการศึกษา นิยามศัพท์ การนำเสนอ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับสภาพการรับรู้และ
การทำความเข้าใจ แนวความคิดเรื่องวาทกรรมของ มิเชล ฟูโกต์ แนวความคิดวาทกรรมใน
สังคมไทย แนวความคิดบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แนวความคิดการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย ได้กล่าวถึงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา การสร้าง
แบบสอบถาม การใช้สถิติในงานวิจัย

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การนำเสนอการวิเคราะห์ สมมติฐานที่ใช้ในการ
วิจัย การพิสูจน์สมมติฐาน

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ โดยการนำผลจากการศึกษาในบทที่ 4 มาอธิบาย
สรุปและเสนอข้อแนะนำ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทางการเมืองต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นการชี้ให้เห็นว่า discourse เป็นตัวกำหนดประเภทของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร ที่จะได้รับเลือก

2. การสร้าง discourse เพื่อให้ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งสามารถมาทำหน้าที่
ได้ตามภาระหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร